

M.A.L.D. Govt. Degree & pg College,

Gadwal – 509125,

Jogulamba Gadwal Dist., Telangana State

NAAC Re-accredited with "B++" Grade, Affiliated to Palamuru University

మన ఊరు-మన చరిత్ర

MY VILLAGE : బస్వారా MANDAL : గట్ట DISTRICT : చీగుజూబ గవ్వల

STUDENT STUDY PROJECT 2022-23

SUBMITTED TO

TELANGANA SAHITYA ACADEMY, HYDERABAD

&

COMMISSIONER OF COLLEGIATE EDUCATION, HYDERABAD

SUBMITTED BY:

S.No	Name of the Student	Roll No:	Group
1.	E. Manjula	20033024441015	BSC (MPC) E/M
2.	E. Mamatha.	200 33024445524	BSC (BZC) T/M
3.	E. Anusha	200 33024129510	BA (HEP) T/M

SUPERVISOR - B. Prashanthi:

B. Prashanthi

Sri. J. Bikya Naik :

J. Bikya Naik

(College Coordinator)

Sri. M H Nagabhushanam

M. H. Nagabhushanam

(Dist Coordinator)

Principal

M.A.L.D. Govt. Arts & Science College

GADWAL - 509125

Dr.D. Sreepathi Naidu, M.A., B.Ed., Ph.D.,

1) భూగోళిక నెసరిక స్వరూపం :-

మా ఊరి పేరు బస్వోపురం. మాది తెలంగాణ ప్రాంతంలోని ఒక మారుమూల గ్రామం. మా ఊరి చుట్టూ కొండలు, గుట్టలు ఎక్కడా వుంటాయి. మా ఊరి నలవైపులా పడమర అంచనాయస్పాటి గుడి, తుండ్పున ప్రాధుర పురసాల, ఉత్తరాన కొండలు, గుట్టలు వుంటాయి.

2) జలవనరులు :-

మా ఊరికి నీటి వసతి సరిగా లేదు. ఊరికి దగ్గరలో వున్న చెరువులకి వెళ్ళి నీళ్ళు తెచ్చుకునేవాళ్ళం. మా ఊరికి దగ్గరలో వున్న "మాన్మంతెయ్యి" చెరువు కి వెళ్ళి తెచ్చుకునేవాళ్ళం. మా ఊరి మధ్యలో ఒక చాచి వుంటుంది. దానిలో నీరు మూత్రం వుండదు. దానిని పేరు "ఊరబాచి" అని పిలుస్తాము. ఉదయం, సాయంత్రం రెండు పూటలు మాన్మంతెయ్యి చెరువు దగ్గరకి వెళ్ళి నీటిని తెచ్చుకునేవాళ్ళం.

3) వనరులు :-

మా ఊరి చుట్టూ కొండలలో, గుట్టలలో కూడుకొని వుంటుంది. మా ఊరు చాలా చిన్నది. పలుత్రం కలపి ఉన్నా 920, ఇంట్లు 178 వుంటాయి అంతే. వంశపారంపర్యంగా అండ్రె కొడుకులకి ఇచ్చే ఆస్తులే మా భూమిలు. మా కుప్పలు తొప్పేరి ఈ భూమివే. ఒక ఇంట్లో ఆన్నదమ్మలందరూ కలసి ఉమ్మడిగా ప్రావసాయం చేస్తారు. మా పొలాలకి నీరు లేక చాలా మంది ప్రావసాయం చేయడానికి ఇన్నో ఇబ్బందులు పడి మాకు ఇప్పుడు దగ్గరలో వున్న రైలుపాడు ప్రాం నుంచి "కాలువ క్రెస్" తెచ్చుకొని దానికి 2 లక్షలు పైగా ఖర్చు పెట్టి మరి

వారోత్సవ అంశాలు :

మీ గ్రామం ఒక అడవి దగ్గరలో ఉంది మీరు మీరు గ్రామం దాదాపు 5 తరాలుగా గ్రామం ప్రకారం స్థాపించారు మీ గ్రామం చుట్టూ అడవి చుట్టూ ప్రధాన వాళ్ళు ఉన్నారు మీ గ్రామానికి ఒకప్పుడు ఎలాంటి ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ లేదు మేం తరతరాలు వచ్చి గ్రామంలో సంబంధం పెట్టాం మీ గ్రామంలో గ్రామం బాగుపడే ఉంటారు మీ గ్రామం మీకు మొదట్లో బహుశాతం ప్రస్తుతం మీ గ్రామానికి బహుశాతం ఈ విలువలు గలవు

మీ గ్రామంలో తయారుచేసినా ఎక్కడ మీరు వచ్చారు మీ గ్రామానికి లేదు తరతరం ఉంది మీరు వచ్చినాకి వెళ్ళడం మీరు చదువుకుంటున్నారు ఒకప్పుడు మీ గ్రామంలో నేల తరల ఉండేది కానీ ప్రస్తుతం నేలకి ఎలాంటి సమస్య లేదు.

బహుశాతం మీ గ్రామం మీరు ప్రస్తుతం తరతరం తరతరం బహుశాతం మీరు ఒకప్పుడు మీ గ్రామానికి వచ్చి ఎలాంటి వాళ్ళు ఉన్నారో నేల నీల మీరు వచ్చినాకి వచ్చి పనిచేసినారని మీరు ఒక వస్తు మీరు వచ్చినాకి ఉండి నాన్నం చెప్పారని మీరు మీ గ్రామంలో అనేక అడ్డంకులు చెప్పారని అందువలన మీరు జ్ఞాపకార్థం మీ గ్రామానికి బహుశాతం ఈ వచ్చినా మీ గ్రామంలో మీరు వచ్చినా మీరు అంటారు మీ గ్రామంలో ఎలాంటి చరిత్రక కల్పనలు లేవు మీ గ్రామంలో ఎలాంటి అడ్డంకులు లేవు ఒకప్పుడు మీరు అడవి సుట్టూలో అడ్డంకులు నివసించారు

మూలము (Principles): మూలములకి (3) బలంబైన చట్టము

ఒక తొడ తంబు ఒకప్పుడు బలంబైన చట్టముల తొడ తొండంబు
 వేరుగా ఉండి వచ్చును - (1) 9 తొడలకి నీకు తొండంబు - 9
 ఒక పప్పుకం తంబు (9 తొడలకి) బయ్య వచ్చుదము - 9 మూలము
 ప్రకారం - తంబు పప్పులారు. బయ్యకు తంబు యెట్లు గూడగా
 ఉంటాయి బయ్యలారు. (కూడా మూలంబు చూచి రేటులకి (3)
 బలంబైన చట్టములకి వచ్చుల బయ్య ఒక మూలములకి (3) బయ్యం-
 పకి వచ్చుకువచ్చురు. మూలములకి ప్రతి ఒకరు కుల చూచి
 బయ్యం వచ్చురు. ఈ ఉచ్చెయ్యి బయ్యకులారు.

మూలములకి బలంబైన చట్టములకి పప్పుకంబకి రేటుల బయ్య
 అవుతురు - 9 ఒకరి గ్రామంబు సుంబు కూడా ప్రకారం తంబు
 వచ్చురు. మూలములకి వచ్చు పచ్చి వచ్చులకు ఒక వచ్చి
 బయ్యకి బలంబైన చట్టము ప్రకారం - 9 వచ్చుల పచ్చిల
 అవుతురు - 9 మూలములకి పప్పులారు.

ఒకప్పుడు అలాంటి బయ్యలకి వచ్చుల ఒక మూలములకి 3
 కూడా అలాంటి అలాంటి కుల బయ్యం వచ్చురు తంబు
 అలాంటి. అలాంటి వచ్చులకి తంబు అలాంటి అలాంటి-
 కులంబుల మూలములకి అలాంటి వచ్చులకి ఒక చొక్కానం.
 చొక్కానంల మూలం. కూడా బయ్యలకి. మూలములకి ప్రత్యేక
 బయ్యలకి కూడా బయ్యలకి అలాంటి అలాంటి కూడా తంబు వచ్చుల
 అవుల బయ్యలకి తంబులకి మూలములకి బయ్యలకి ఒక అంబు. అంబు.
 మూల మూలములకి బయ్యల మూలం బయ్యల చొక్కానం మూల
 వచ్చులకి వచ్చులారు. మూలములకి ఈ వచ్చులకి నీకు కూడా అంబు

మూ గ్రామ జీవన విధానం :-

మూ గ్రామస్థల జీవన విధానం

హుద్యుగా ఉండేది అయి చాలా కష్టసంగా ఉండేది. విద్య అక్కరలేదని చదివించకుండా పుస్తకులకు ముసించేది. ఇంకా చదువులేకుండా ప్రాంతాలకు పట్టుబాటు ముసించేది. ఇంకా మూ గ్రామంలో ప్రజల అందరి బేడు. చూపిస్తారు పుస్తకులను అక్కరగా వ్రాసిన అక్షరాలను చూపిస్తారు పుస్తకులకు అక్కరలేని ప్రకృతి గ్రంథాలను (ఉదాహరణకు) పుస్తకం అని ఒక బాధలను చూపిస్తారు అని చివర ముద్రాకర్త బాధలను చూపించి చివర బేడులను ప్రకటించేది.

పక్కా అయి అలా ఉండాలి అని తప్పకుండా జాగ్రత్తగా ఉండాలి. ప్రజలను విద్యలు చేయడం వల్ల అయి అలా ముసించే ప్రకారం అని ప్రకటించారు. ప్రజలను 18. మూ గ్రామ నియమం అని పక్కా చేయాలి అని అన్ని అక్షరాలను విద్యలు చేయడం వల్ల ప్రజలకు అయి చివర ముద్రాకర్త చేపట్టారు.

ఒకప్పుడు మూ గ్రామంలో ప్రజలు ఎలాంటి కృషి చేసినా అక్షరాల జీవించేది అని ప్రకటించారు. అన్ని ప్రకటించారు. అన్ని ప్రకటించారు. అన్ని ప్రకటించారు. అన్ని ప్రకటించారు.

మూ గ్రామంలో అలాంటి ప్రకటనలు చేస్తే మూ గ్రామం చుట్టూ ప్రకటించారు. అలాంటి వారు చిట్టాలు చూడ ప్రజలను చేస్తే ఒకప్పుడు మూ గ్రామంలో ప్రజలకు అక్షరాలను చూపించారు. అన్ని ప్రకటించారు.

యోగ లక్షణాలు ∴

యోగ లక్షణాలు ∴

మూ గ్రామం పేరు బాధ్యులు మూ గ్రామం చాలా చిన్నది ఉన్నట్లు కనిపించినా వెనుకటి ఉంది మూ గ్రామంలో కర్రలు 500 కుటుంబాలు ఉంటాయి. మూ గ్రామంలో చుట్టూ పంటల ద్వారా ఎలాంటి సమస్యలు కలుగవు చిన్న వయస్సులో మూ గ్రామస్థులందరూ వర్షానంత మంటలు మాత్రమే పండిస్తారు. తొలి మంచి భూస్వామిలు మాత్రమే బీడు భావులు ద్వారా మంటలు పండిస్తారు. నరస గిరి వారల బేకుండా వీరం వల్ల రైతులు ఎక్కువ మంటలు పండించారు. అప్పుడే రైతులు పేరి గ్రామాలకు వలస వెళ్ళారు.

ఒక మూ గ్రామంలో గురి కుటుంబానికి 1 లేదా 2 ఎకరాల వలస మాత్రమే ఉంది ఈ కుటుంబా వల్ల మంటలు కర్రలతో కలిపి పండించి ఎక్కువ బీడు తరవాదంతో వలసల నరస గిరి కుటుంబం ధన తరవాదంతో రైతులు కూడా నష్టాలూ మరణాలూ అకూర్చి బిచ్చం తీసే. పేరి గ్రామాలకు వెళ్ళి వారి కుటుంబం మొత్తం అర్థంకూడా పని చేస్తున్నారు.

మరొకప్పుడు అందరినీ విచ్చి ఒకటి ద్వారా మూ గ్రామంలో వేరే విచ్చి అయిదంటుంటే బీడు అందువల్ల మూ గ్రామంలో మిగిలు సర్కారు వలసలూ. మిగిలినవీడు. ముఖ్యంగా రైతులు చదువుకోవడానికి మూ గ్రామం. మిగిలు. పేరి గ్రామానికి 2 మైల దూరం సడచి వెళ్ళాలి వస్తుంది. మూ గ్రామంలో ఉండి చిన్నవారి వేరే వదలి తప్ప తోగంటికి వెళ్ళి మంచి ఉద్యోగాలు తీసు. గ్రామాలలో చాలా వరకు సర్కారు విచ్చి సు రైతులు ఉన్నారు.

మూ గ్రామంలో ఉండే వారూలు స్థలాలవల్లగా ఉంది అని మూ
 ముఖంకు. సంబంధించిన వల్ల వల్లగా ఉండడం లేదు.
 మూ గ్రామంలోకి వచ్చే చిట్ట వదలి తిరిగివేయడం వల్ల ఉండడం వల్ల
 ల వదలి తిప్పి వచ్చిన వారూలు వారూలు. అవడం
 లేదు. మూ గ్రామంలో అందరి విభేదం ఉంది ప్రకటింపబడు తరగిగా
 చూడటం. వల్ల వారికి చాలా వాయిద్యాలని వారూలలో చూడటం
 ప విల్లులు కూడా పని చేయించి వారికి కూడా బానిసలుగా చేయారు
 చిట్టవారు పురుషులకి తిరిగి వ్రాసుకుంటే ప్రవృత్తి వల్ల తిరిగి
 అందరి తన సేవలలో ప్రకటింపబడు. బృహదాంతులు చేయడం మూ గ్రా-
 మంలో భరణం ఉంది.

మూ గ్రామంలో వచ్చే సేవ వదలి కూడా లేదు. గ్రామం చుట్టూ
 అందరి సదులు అందరి తిరిగి వేయడం వల్ల ప్రజలు తిరిగి
 తిరిగి ప్రజలకు పనులు వారు భూమి వారు వచ్చే సేవ
 అను తిరిగి వారు. అని తిరిగి వ్రాసుకుంటే వ్రాసుకుంటే
 మిషన్ బానిసలు వదలి మూ గ్రామంలో అందరి సేవ
 తిరిగి లేదు. తిరిగి వ్రాసుకుంటే మూ గ్రామంలో మూడు వేళ్లు
 కూడా తిప్పి మూ గ్రామంలో ఉండే ప్రజలు ప్రజల అందరి
 వల్ల మూ విద్యన చేసినారు అని ప్రజలు వ్రాసుకుంటే తిరిగి
 వ్రాసుకుంటే మూడు వేళ్లు సర్దిచెప్పారు.

మూ గ్రామంలో వచ్చే వారు అందరిగా లేదు. అందరిగా
 ఉంది అని వల్ల గ్రామంలో అందరిగా అందరిగా వ్రాసుకుంటే.

పెద్ద సదుపాయాలు :-

మీ గ్రామంలో ఎలాంటి పెద్ద సదుపాయాలు లేవు మీ గ్రామంలో ప్రజలు తారీగ్రికి గూడ అవసరాలు చికిత్స చేయించుకోవడానికి పట్టణాలకు వెళ్ళాల్సి వస్తుంది. పెద్ద సదుపాయాలు లేకపోతే వల్ల గ్రామస్థులకు తక్షణ సహాయ పరిష్కారాలకు వచ్చే పెద్ద చికిత్స మరొకటిగా మీ పక్క గ్రామంలో ఉండి డాక్టర్లు కూడా అనుభవించే లెస్సే వారు గ్రామం వదిలి వెళ్ళి వెళ్ళి వస్తారు. డాక్టర్లుగా ఉండడం మీ గ్రామం ప్రజలు అక్కడ సదుపాయాలు అనుభవించుతారు.

మీ గ్రామంలో ప్రజలలో ప్రజల నిర్లక్ష్యం కారణంగా వారు పెద్దల కంటే భారం పెక్కు అవుతుంది ఎక్కువగా సమస్యలు వస్తాయి వల్ల ప్రజలు భీతంగా ఉండి స్వేచ్ఛ వస్తున్నారు.

విద్యుత్ సదుపాయాలు

ఒకప్పుడు మీ గ్రామంలో ఎలాంటి విద్యుత్ సౌకర్యం లేదు. మీ తాతయ్యి తమ్ములు తాతీ పులు వారు చికిత్స చేయించేవారు. విద్యుత్ ఉండే కూడా లేవు మేము పుట్టినప్పుడు సూరి కూడా వచ్చే విద్యుత్ సౌకర్యం లేదు మీ గ్రామంలో అలా లేదు బయట అందరికీ వారు చికిత్సానికి విద్యుత్ సౌకర్యం ఉన్నందు మీ గ్రామానికి గ్రామాల విద్యుత్ సౌకర్యం లేని కూడా తాతీ పులు లేకుండా లేకుండా తాతయ్యి గ్రామస్థులు ముందుకు

ఈ సమయంలో అధిక వారం కుండా మూడు రోజుల వరకు ఉండాలి అని ఆలోచన చేశారు. మన ప్రభుత్వం ఇతర వారు చేస్తున్న విధానాలను అన్నింటినీ అనుసరించి మన ప్రభుత్వం చేయాలి అని ఆలోచన చేశారు.

అందుకు సూచనలు ఉన్నాయి.

ముఖ్యంగా అందరి నుండి కృతజ్ఞత తెలియజేసి మనకు ముఖ్యంగా ఆర్థిక సహకారం అందించాలి. మన ప్రభుత్వం అందుకు ఉపాధి కల్పించాలి. అందుకు అందరి నుండి సహకారం అందించాలి. అందుకు అందరి నుండి సహకారం అందించాలి. అందుకు అందరి నుండి సహకారం అందించాలి.

అందుకు సహకారం అందించాలి. అందుకు అందరి నుండి సహకారం అందించాలి. అందుకు అందరి నుండి సహకారం అందించాలి. అందుకు అందరి నుండి సహకారం అందించాలి. అందుకు అందరి నుండి సహకారం అందించాలి.

వృషసాయనాన్ని కొనసాగిస్తున్నారు. మా కేరళా కొంతమంది సంబంధం వచ్చి, అప్పుల అక్కువై కొంతమంది వేసవేళ్ళి జీవనం గడపుతున్నారు. కొంతమంది పాఠాల వద్దనే ఉండిన వేసుకొని నిత్యవసర సరుకులు అక్కడికి తీసుకువచ్చి అక్కడే జీవిస్తారు.

సామాజిక అంశాలు :-

మా కేరళ చాలా అన్నది. మా కేరళా 3 - కులాలు మాత్రమే వుంటాయి. 1) ఈడిగి 2) అోయ 3) వడ్డెయారు.

అక్కువ మంది ఈడిగి యారు, అోయ యారు వుంటారు. వడ్డెయారు చాలా అక్కువ వారిని యెత్తం కంటే 5 - ఇంట్లు మాత్రమే వుంటాయి. వేమం ఏ కులమత శాఖం లేకుండా జన్మించితేనే కులం వుంటుంది. అప్పట్లో ఈడిగిళ్ళు అక్కువ, అోయయారు అక్కువ కులమని వారిని ఇంట్లోకి దూరం వచ్చే వాళ్ళు కాదు మా తాతగారు వలసవారి వుండేవారు. కాలం మారే కొద్దీ అమ్మీ అలగిపోయి ఇప్పుడు అందరూ సంతోషంగా వున్నాము.

ఏ కులమత శాఖం లేకుండా వారిని వేమం పలకరించడం, మమ్మల్ని యారు పలకరించడం కష్టం, ఒకరి కొకరు అందంగా నలూరి వద్దనా గొడవ ఉరిగితే సర్ది చెప్పుకుని జీయించేవాళ్ళం. వద్దనా మడగ వస్తే ఇంటికి చుట్టాలు వస్తే వారుదరినీ పరిచయం చేసుకోవడం ఇలా ఒకరినొకరు పలకరించు ఆనందంగా గడిపేవాళ్ళం. అన్నదమ్ముల మధ్య అప్పుల యోయలో అప్పుడప్పుడు గొడవలు ఉండొకటి.

సాంస్కృతిక ఆంధ్రాలు :-

కీలాటం :-

మా ఉర్రటి ఆంధ్రులు కలసి రాత్రిపూట "బబారు" పేర్కొని పాల్వ కీలాటం వేసేవాళ్ళం. పాటలు నాడతూ వారికి కోరిక ఉండేదంటే లయబద్ధంగా కౌశ్య అకూటూ పుట్టాకాక ముద్దులతో ఎదురుదురు నల్లని కట్టెలతో కీలాటం వేసేవాళ్ళం. కీలాటం అంటే ముకంజీ సరదా. రాత్రి 11, 12 గంటలు ఉన్నా బాటికి పాల్వకుండా ముఖం చేసి మరో కీలాటంలా పాల్వనేవాళ్ళం.

బొడ్డమ్మ :-

మేముతా కలసి జటపాటలతో బొడ్డమ్మ వేసేవాళ్ళం. పాటలు, చిన్నలు ఉండు కలసి మధ్యలో ఒక చిన్నపిల్లవాడిని కూర్చోబెట్టి అందరి వాడి చుట్టూ చప్పట్లతో బొడ్డమ్మ వేస్తారు. ఉపాయం నుంచి నాయం(తం వరకూ పాటల్లో హుచేసి కలసిపోయిన కలసటలతో ఈ విధంగా జటపాటల రూపంలో తీర్చుకునేవారు.

కబడ్డీ :-

ఇది ఆంధ్రులకి తెలిసిన జటపాట అప్పట్లో పిల్లలంతా కలిసి ఈ జటపాట వేసేవారు. పాటలు తగితే, ఉన్నా సరే ఎక్కడ మంట వినకుండా వినేదాని కబడ్డీ జటపాట వేసేవారు. చిత్రాలలో అలాంటి చిత్రముంటే వేసుకొని ఆంధ్రులు ముచ్చాల్లతో చిత్రాధ్యయకునేవారు.

నామాలకి సంబంధించిన యత్నైక్ పండుగలు :-

జనవరి -> ఉర్బు ఉత్సవాలు

ఇది రెండు రోజుల పండుగ. ఈ పండుగలు మూడేరివారాలం లింతో యనంగా జరుపుకుంటారు. ఒకరోజు గంధం, ఇంకొకరోజు ఉర్బు ఈ విధంగా రెండు రోజులు జరుపుతారు. పండుగకు ముందుగానే కావాలైన నరుకులు, గొర్రె పట్టెలు తయ్యకుంటారు. మూడు కావాలైన బంధువులందరినీ ఆహ్వానిస్తారు. ముందుగా గంధం రోజు ఇళ్ళు కళ్ళాది చల్లుకొని కావాలైన పదార్థాలన్నీ ఆయూరు చేసుకుంటారు. సాయంత్రం కొట్టెలు, బెల్లంలతో కలహిన ఒక పదార్థం ఆయూరుచేసుకుంటారు. లింతో దూకగా లుంటుంది యనిపేరు "మూలికె" అని పిలుస్తారు. మూలికె తీసుకొని యాగండు పోశంతో క్షారిగియ్యంతో తాళికి "కల్లు" పేయని దుల్ల దుగ్గరికి వెళ్ళి మూలికె సమర్పించి, బంధువులు కొట్టుకొని ఇంటికి తీరిగి వస్తారు.

మరుసటి రోజు తాళి అందరూ గిళియ్యవు దుల్ల దుగ్గరికి వెళ్ళి పట్టెలు సమర్పించి అక్కడే కూర వండుకొని ఆయనకు సమర్పించి మిగిలిన యాని ఇంటికి తీసుకువచ్చి అందరూ బంధువులతో కలసి భోజనం చేస్తారు. ఇంకా మరుసటి రోజు ఉచయం చిన్నగా షాతర పడుతుంది యానికి అందరూ వెళ్ళి కావాలైన వస్తువులని కొనుక్కుంటారు. ము ఉర్బు షాతరూని "బెల్లంపుల్ల" ఫేమన్.

ఉగాది → మార్క్సిస్టుల ≡

ఈ పండుగంటే ముంకెంతో ఇష్టం. ఈ పండుగలోను అందరూ కలసి దేవునికి నైవేద్యాన్ని సమర్పించి భజిద్దామని తీసుకుంటారు. ఇంట్లోకి తోకణాలు మునుపాకులతో కట్టి ఇళ్ళంతా అలవరించి ఈ పండుగను ఎంతో సంతోషంగా జరుపుకుంటారు. ఈ పండుగ దేవునికి "ఉగాది పూర్ణిమ" పేరు ఉంటుంది. ఉగాది పూర్ణిమ చేసుకొని కుటుంబసభ్యులందరూ సేవిస్తాము.

విరువాత పూర్ణిమ ≡

ఇది పెండు రోజుల పండుగ. ముందురోజు భక్తులు చేసుకొని దేవునికి సమర్పిస్తారు. ఆ రోజు నాయత్రం ము కేరిణి ఎద్దుల పోటీ నిర్వహిస్తాము. ఒక ఎలమైన అడవి కట్టి ఎద్దులకు పోటీ పెడతాము. ఆ అడవి తెరిచిన ఎద్దులకుంటే గెలిచినట్లు దేవునికి తెలియజేస్తారు. ఆ తెరిచిన అడవి చిన్న చిన్న వాటిగా చేసుకొని పోతులకు కట్టుకుంటాము. ఇలా చేస్తే మంచి ఉరుగు-తలంతుని ము కేరి నమ్మకం. విరువాత పూర్ణిమ అంటేనే ఎద్దులను ఎంతో అందంగా తయారుచేస్తాము. ఇంకా మరికొన్ని సాంప్రదాత కార్యక్రమాలు కూడా నిర్వహిస్తాము.

ఉసరా పండుగ ≡

ఇది 9 రోజుల పండుగ. ఉమ్మయారు ఒక్కోరోజు ఒక్కో అవతారంగా కలిపిస్తారు ము నమ్మకం. ఉసరా పండుగ రోజూ ఎలాంటిదిగా దేవునికి నైవేద్యం సమర్పించి, కిచ్చుకొంటారు కొడతాము. ఈ పండుగ దేవునికి వింటుంటే ము పాపాల దుర్గుణా వున్న చుట్టుచుట్టూ దుర్గుణం వచ్చి పూజచేసి చుట్టూ భక్తుల తోచుకొని దానిని ఎద్దుల చేతిలో పెట్టి భజిద్దామని

అనుకుంటారు. కయ్యి ఆకు పెద్దయారి చేతిలో పెట్టి యారి కాళ్ళు
మెంకే "అనారు అనుకొని యనారు అనా అందు" అని జరిగిందని
అనుకోవడం ఆననాలుకే.

* చిమిషా వండు :

ఇది ముంకెంతో వ్రేళ్ళకమ్మైన వండు. ఈ వండుగకు కుటుంబంలో
పున్న వారందరూ కొత్తబట్టలు తెచ్చుకుంటారు. ఈ వండుకు దేవునికి
నైవేద్యాలి సమర్పించి కొబ్బరికాయలు కొడతాము. మా కుటుంబంలో
ఎవరైనా చనిపోయి వుంటే మా తాత, ముత్తాతలను తలచుకొని యారి
సంతాప సహాతికగా కొత్తబట్టలు యారికి ఎక్కించి తర్వాత మేము
యారిని ధరిస్తాము. మరుసటి రోజు చిమిషా వండు సందర్భంగా
పంకటపురం ఇంతకు వెళ్తాము. అక్కడ పంకటేశ్వర స్వామిని దర్శనం
చేసుకొని ఆ షోకరుని మాకు కావల్సిన వస్తువులను అనుకుంటారు.
ఆ రోజుతా రంగుల రుద్దు ఎక్కి షోకరు గడంపుతాము దుపొనులు
యనా కాయస్తాము. ఇంటి చుట్టూ చిమిషును వెలగించి సంతోషంగా ఈ
వండుగను ఆరుపుకుంటారు.

* దేవున్ని దించే వండు :

ఇది సెల రోజుల వండు. జూన్ మాసంలో ఆరుపుకుంటారు.
ఇది ప్రావణమాస సమయంలో ఆరుపుకుంటారు. ఈ వండు సందర్భంగా
మేము సెల రోజులు ఎటువంటి నీను వనాల్లులు ముట్టుకోకుండా
శాఖాహారం తింటాము. మా దొరికి పెట్టలు, పిల్లలు కొంతవారి
వ్రతి సేవలకు భజన చేస్తూ మా ఇంట్ల ముందుకు వస్తారు.

యిది మధ్యలో ఒక చిన్న పుస్తకం వరకు పట్టుకొని వుంటుంది.
 యిది మూడు ఇంటి ముంగిటకు రాగానే యిది పూజలు చేసి నీటిలో
 పొద్దులను కడిగి యిది బాట్టు పెట్టి యిది ఆవిష్కరణం ఆనీకుంటాం.
 ఈ విధంగా యిది భజన చేస్తూ పుటలు పొద్దులకుంటూ ఉండాలి
 ఆరు గంటలు. ఈ విధంగా 4 వారాలు మూడు ఇంట్ల ముంగిటకు వస్తారు.
 5 వ వారం పండుగ నర్వహిస్తారు. పండుగ రోజు 5 మంది పెద్దయారు
 ఏటి దుగ్గరకు వెళ్లి ఏటి నీళ్ళను తెచ్చి, ఆ నీటిలో దేవుడిని కడిగి
 దేవాలయాన్ని మొత్తం ముస్తాయి చేస్తారు. ముందుకు నీటిని (తం
 మూడోది చీవరి పున్న గట్టు దుగ్గరకు వెళ్లి కాసిపు కాల్చుని వస్తాము.
 ఎద్దులయిది మేడు దేవుడిని ఉరిగించి మళ్ళీ ఉరిగ్లీ పున్న గుడి దుగ్గరకు
 ఆనీకుంటారు. ఆ ఎద్దులయిది మేడుల చిన్నయారు వరకుల పట్టుకొని
 వస్తారు. ఆ ఆవిష్కరణ ఉరిగి జనం వస్తాము. ఆ పండుగ రోజు మూడు ఉరి
 పెద్దలు కొంతమంది కలిసి అతంతం పండుగకుండా దేవుని ముందు
 భజన చేస్తూ వుంటారు. మరుసటి రోజు ఉదయం గ్రామమేళనకు
 ఉండం వుంటారు. దీనిలో ఈ పండుగ పూర్తయింది.

నారమ్మి పండుగ :-

ఇది మూడు ఉరిగ్లీ బరిపే అత పెద్ద పండుగ. ఈ పండుగకు నాలుగు
 రోజుల ముందే నారమ్మి అప్పకు, ఈడుమ్మ అప్పకు రెండు ఘోషాలు
 పంపిస్తాము. పండుగ రోజు తెల్లయారుజామున ఆ రెండు ఘోషాలు
 నారమ్మి అప్పకు, ఈడుమ్మ అప్పకు బల ఇస్తారు. ఇద్దరి (పతివక్తరు
 కొత్త బట్టలు తెచ్చుకుంటారు. అతి ఇంటికి ఒక పట్టులను బలచ్చి
 ఈ పండుగను ఎంతో ఘనంగా జరుపుకుంటారు.

అక్షయపుత్ర - నిరుద్యోగం :

మా ఊళ్ళో అక్షయపుత్ర చాలా ఆకాశ వాతం పుంటాడు. అసలు మాది ఒక వెనుకబడిన మండలం. కాబట్టి ఎవరూ పట్టించుకోక అక్షయపుత్ర చాలా వెనుకబడింది. అసలు మా ఊళ్ళో ఇప్పటివరకు తిడ్డు వసతి లేదు. city కి తోవలంటే ఒకటిన్నర కిలోమీటర్లు నడిచి వెళ్ళి బస్సు ఎక్కాల్సిన పరిస్థితి నెలకొంది. అసలు ఊరి మధ్యలో వున్న బావని పూడ్చివేసినా ఇంతవరకు గవర్నమెంట్ నుంచి నిధులు తీసుకుని కాలేదు. మా ఊరు పరిస్థితేంటో కళ్ళకు కట్టినట్లు కనబడుతుంది కదూ! పొడియే పొడిపని కూడా అయ్యారని వాగా పొడయింది. ఒకా ఒకానూ మంత్రం కట్టివారు. యితరం కట్టడానికి ఇంకా నిధులు లేవు. ఇలా మా ఊళ్ళో వసతులు సరిగా లేక పక్కాగా ఎప్పుడూ చదువుకోలేదు. యిప్పుడు పది కట్టెలు పడుకున్నా తల్లిదండ్రుల కళ్ళ నట్టెలువునా నీరుకారింది. ఇప్పటివరకూ కూడా రెయిన్ బియ్యం పక్కా ఊరికి వెళ్ళి తెచ్చుకోవాల్సిన పరిస్థితి. ముసలయారు ఫిరంగులు కూడా మా పక్కా ఊరికి వెళ్ళి తెచ్చుకుంటారు. ఈ మధ్యనే మా ఊరు పోస్టాఫీసు అయింది. ఇక నిరుద్యోగం విషయం నకి వస్తే చాలా దురదృష్టకరం. మా ఊరి పిల్లలు పక్కా ఊరికి సైకిళ్ళ మీద వెళ్ళి చదువుకుంటారు. మా ఊరు యెత్తం కాలం చదువుకున్నవారు 30 మంది వూరి అందులో ఉద్యోగం అందినవారు ముగ్గురు లేదా నలుగురు అంటే పట్టు. కొంతమంది దిగిలె వూరి చేగినా సరే ఉద్యోగాలు లక ప్రాప్తించారు. చేసుకుంటున్నారు.

తెలంగాణ ఉద్యమం - పునర్నిర్మాణం :-

తెలంగాణ ఉద్యమంలో మూడో వారం కూడా పోల్గొన్నారు. తెలంగాణ సభలకు కూడా మూడు గ్రామస్థులు కొంతమంది పోల్గొన్నారు. ఎంతో హానికరమైన మూడు గ్రామం తెలంగాణ వచ్చిన కొంత ఆధిపత్య ఖైదు కొనసాగుతుంది. మూడో రైతులు రైతుబంధు ద్వారా ఎంతో లబ్ధి పొందుతున్నారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం పంటలకు 'నీస' మద్దతు ధర ప్రకటించుతున్నందువల్ల ఎవరూ నష్టపోకుండా ఉంటున్నారు. ఊరిలోపల c.c. తీర్మానం చేపట్టారు. మూడో రోజు రోజు పెద్దగా మారిపోతుంది. త్వరలోనే మూడో రోజు వచ్చి వచ్చే విధంగా తీర్మానం చేపడుతామని హామీ ఇచ్చారు. అప్పుడు చెత్తలు తీర్చే పనులు వేగవంతమైంది. ఇప్పుడు మూడో వార్షిక చాలా నీటిగా చెత్తలు మున్సిపాలిటీ సంఘానికి అందిస్తున్నారు. పల్లె ప్రకృతి వనాన్ని విస్తారం చేశారు. ఊరి-చుట్టూ చెట్లు నాటించారు. అతి అక్కరల మరుగుదొడ్లు నిర్మించుకున్నారు. అప్పుడు నీటికి ఎంతో దూరంగా వెళ్ళేవారికి కానీ తెలంగాణ వచ్చిన ఆ కష్టం లేకుండా ఇంటింటికి "మీస" ఫర్గింగ్ పత్రం తెచ్చారు. అప్పుడు మూడో అంగణం కేంద్రం వుండేది కాదు ఇప్పుడు అక్కడ అంగణం కేంద్రాన్ని విస్తారం చేసి పిల్లలకి, గర్భిణీ (స్త్రీలకి) హామీని అందిస్తున్నారు. ఈ విధంగా మూడో ఆధిపత్య ఖైదు ప్రయాణం ముగియబట్టింది. ఈ ప్రయాణం పూర్తి అవుతుంది అని అందరికీ హామీ ఇచ్చారు.